

14 . Alba Iulia | Punct: Dealul Furcilor - str. Dealul Furcilor și str. Izvor (Apulum II) | Anul: 2003

Anul: 2003

Cod RAN: 1026.12

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană timpurie

Categorii sit: Domestic

Autori: Radu Ciobanu

Instituții: Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia

Rezumat

În cursul anului 2003 au continuat săpăturile pentru descărcare de sarcină arheologică a unor terenuri proprietate particulară situate pe aliniamentul str. Dealul Furcilor și Izvor din Alba Iulia, zonă unde au fost puse deja în evidență elemente din trama stradală și edificiile aparținând orașului roman Apulum II. Au fost descoperite acum cele 4 nivele de locuire romană și s-au adus clarificări cu privire la traseul „străzii termelor mici”. Din punct de vedere cronologic, nici aici nu există repere cronologice anterioare epocii lui Hadrian, fapt ce ne îndreptățește să presupunem că orașul roman Apulum II apare în urma celui de la Partoș, adică Apulum I.

Raport

În cursul anului 2003 au continuat săpăturile pentru descărcare de sarcină arheologică a unor terenuri proprietate particulară situate pe aliniamentul str. Dealul Furcilor și Izvor din Alba Iulia, zonă unde au fost puse deja în evidență elemente din trama stradală și edificiile aparținând orașului roman Apulum II.

Pe aliniamentul străzii Izvor au fost cercetate trei puncte, toate situate în afara incintei sudice a orașului roman. În nici unul din aceste puncte nu au fost descoperite urme de locuire ci doar extrem de puține fragmente ceramice amestecate, romane și feudale. Primul punct unde au fost efectuate cercetările în chestiune se află la aproximativ 80 m de traseul incintei de S a orașului roman de pe Dealul Furcilor, pe terenul proprietate a d-lui Nicolae Stanciu. Incinta de S a orașului, mai bine spus elementele care s-au mai păstrat din ea, a fost pusă deja în evidență cu prilejul altor cercetări având același caracter. Cercetările de acum au avut în vedere un perimetru relativ restrâns, 11 x 8 m, pe care au fost deschise două secțiuni paralele, S 1 de 11 x 1,5 m și S 2 de 11 x 1,5 m, orientate pe direcția E - V, aflate la 3 m una de cealaltă. În nici una dintre secțiuni nu au fost identificate vestigii arheologice.

Al doilea punct se situa la 50 m S de primul, pe terenul aparținând d-lui Ioan Pleșa. Cercetările au avut în vedere un perimetru relativ restrâns, 10 x 10 m, pe care au fost deschise două secțiuni paralele, S 1 de 10 x 1 m și S 2 de 10 x 1 m, orientate pe direcția E - V, aflate la 8 m una de cealaltă. În nici una dintre secțiuni nu au fost identificate vestigii arheologice. Nu a fost recuperat nici un singur fragment ceramic și nu s-au descoperit urme de locuire. Situația stratigrafică se prezenta în felul următor: un strat vegetal de 0,05-0,10 m, apoi un strat de culoare brună de 0,30 de m, și un strat de lut galben săpat până la adâncimea de 1 m și care în cazul cercetărilor anterioare efectuate în zonă, indica sterilul arheologic.

Al treilea punct se situa la 80 de m S de al doilea și se afla pe terenul d-lui Gh. Petrescu. Cercetările au avut în vedere un perimetru relativ restrâns, 18 x 10 m, pe care au fost deschise două secțiuni paralele, S 1 de 18 x 2 m și S 2 de 7 x 1 m, orientate pe direcția E - V. În nici una dintre secțiuni nu au fost identificate urme arheologice. Nu a fost recuperat nici un singur fragment ceramic.

În schimb pe traseul str. Dealul Furcilor, la aproximativ 20 de m E de edificiul descoperit anterior în zonă, cunoscut sub numele de "termele mici", a putut fi cercetată latura opusă (estică) a frontului stradal

cercetat în anul 1999. Pe terenul cercetat acum au fost deschise 4 secțiuni dintre care 3 au fost orientate pe direcția N - S și una pe direcția E - V. Amplasamentul acestora a avut în vedere cercetările anterioare efectuate în zonă și coroborarea rezultatelor într-o zonă de maximă locuire din cadrul orașului roman Apulum II. Săpăturile vor fi expuse punctual în cele ce urmează. Secțiunea I și II, notate S I și S II, de 11,5 x 1,5 m fiecare, erau paralele, la o distanță de 2,60 m una de cealaltă, și cădeau perpendicular, la o distanță de 13 m, pe actualul front stradal al str. Dealul Furcilor. S III, de 4 x 1 m, era situată la 6,70 m de capătul sudic al secțiunii S I, singura orientată pe direcția E - V. S IV, de 5 x 1 m, se afla la 4,80 m de S III.

În cadrul secțiunii S I și S II a fost avut în vedere frontul stradal estic al străzii romane descoperite anterior, pe care o vom numi de aici înainte "strada termelor mici". Au fost descoperite și acum cele 4 (patru) niveluri de locuire de epocă romană, semnalate anterior, dar din păcate edificiile existente anterior aici fuseseră distruse într-o măsură mai mare decât cele de pe frontul vestic al străzii romane amintite. Ar fi de semnalat doar groapa unei locuințe ce avea pereți din piatră de râu, descoperită în S I, în cadrul nivelului I de locuire, locuință distrusă în întregime și contemporană cu prima etapă de existență a "termelor mici". Din groapa locuinței amintite, umplută cu straturi succesive de dărâmături, a fost recuperat un vas ceramic tronconic, cu gura evazată și două toarte precum și toarta unui alt vas de sticlă, ambele la adâncimea de 1,60 m. Aceste două descoperiri sunt contemporane cu prima etapă de existență a termelor mici, iar prin analogiile cu materiale descoperite anterior se pot data între sfârșitul epocii lui Hadrian și epoca lui Marcus Aurelius. Urmează ca pe măsura publicării rezultatelor cercetărilor să propunem încadrări cronologice mai precise. Deocamdată singurul reper cronologic oarecum sigur din zonă ar fi fragmentele ceramice de tipul Weterauer Ware recuperate din primul nivel stratigrafic al "termelor mici"

Tot în cadrul secțiunii S I, între m. 5,50 și 6,70, a fost descoperită o locuință distrusă, cu pereți de lemn, corespunzătoare stratigrafic nivelului II de locuire romană. Din aceasta se mai observa amprenta a doi pereți, de N și de S, având între ei o platformă de lut și pietriș bătătorit, cu urme de arsură.

În cadrul secțiunii S II, în afara nivelărilor succesive, corespunzătoare primelor trei niveluri de locuire romane, ar fi de semnalat un zid de piatră, descoperit între m 10 și 11, la adâncimea de 0,20 m aparținând unui edificiu distrus în întregime și contemporan cu cel ce suprapunea termele mici, situat pe frontul stradal vestic, cercetat anterior.

În cadrul secțiunii S III se poate consemna o altă descoperire interesantă, întrucât este vorba de traseul "străzii termelor mici", despre care am mai vorbit. S III secționa practic la aproximativ 20 m spre S strada descoperită anterior. Și acum au fost descoperite trei niveluri succesive de refacere ale acestei străzi, al doilea în ordine cronologică având două canale laterale de scurgere pentru apele pluviale, puse în evidență deja cu prilejul cercetărilor anterioare. În cadrul nivelului III și apoi IV, strada ce inițial avea o lățime de doar 1,60 m, se lărgeste considerabil, până la 3 m, în vreme ce cele două canale laterale, corespunzătoare nivelului II sunt acoperite.

În cadrul secțiunii S IV este de amintit un alt edificiu, aparținând nivelului IV de locuire, distrus și el în întregime, situat nu departe de frontul estic al străzii termelor mici. De la acesta se mai păstra doar un strat masiv de dărâmături provenind de la acoperiș.

În concluzia celor amintite ar fi de consemnat mai multe chestiuni legate de evoluția în timp a orașului roman Apulum II. Mai întâi zona de aici, str. Dealul Furcilor adică, este cea de maximă locuire din perioada romană, însă pentru moment lipsesc urmele postromane și medievale de locuire, evidențiate parțial prin cercetările anterioare din zonă. Apoi cele patru niveluri romane de locuire au fost confirmate și cu prilejul cercetărilor actuale. În sfârșit, din punct de vedere cronologic, nici aici nu există repere cronologice anterioare epocii lui Hadrian, fapt ce ne îndreptățește să presupunem că orașul roman Apulum II apare în urma celui de la Partoș, adică Apulum I. În afara materialelor semnalate deja, ceramica descoperită este modestă și fără elemente deosebite de decor.

[Raportul 2156 din cronica.cimec.ro](#)
[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
